

22. Антонець В. М. Організація управління в надзвичайних ситуаціях: метод. реком. Затверджені наказом МНС від 5 жовтня 2007 року № 685 / [під загальною редакцією В. М. Антонія]. – К.: Всеукраїнський науково-дослідний інститут цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру МНС, 2007. – 128 с.

УДК 332.64 : 332.27 : 711.13

М. Г. СТУПЕНЬ, Р. Б. ТАРАТУЛА
Львівський національний аграрний університет

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ

У статті здійснено аналіз сучасної системи ведення державного земельного кадастру.

Ключові слова: земельні ресурси, земельна реформа, земельні відносини, приватизація землі, земельно-господарський устрій.

В статье осуществлен анализ современной системы ведения государственного земельного кадастра.

Ключевые слова: земельные ресурсы, земельная реформа, земельные отношения, приватизация земель, земельно-хозяйственный уклад.

In clause it is lead the analysis and modern system of conducting state ground to a cadastre.

Key words: land resources, are populated areas, land reform, relations, privatization of land, land-proprietary organization.

У сучасних умовах поступово змінюється ставлення до землі: вона визначається товаром майбутнього ринку землі, усе більшої ваги набуває питання вартісної оцінки, яка з теоретичного простру переходить до площини практичного навантаження, стаючи життєво необхідною для економіки всієї держави. Тому особливою умовою вдосконалення земельних відносин та податкової системи є наявність науково обґрунтованої грошової оцінки земельних ділянок. Залежно від призначення та порядку проведення грошова оцінка може бути нормативною, яка використовується для визначення розміру земельного податку, втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва, економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель, та експертною, що застосовується при здійсненні цивільно-правових угод.

Грошова оцінка земель різного цільового призначення базується на різних методичних підходах, які в більшості випадків потребують удосконалення. У першу чергу це стосується методики визначення показників грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення, яка не повною мірою відповідає сучасним вимогам, оскільки здійснюється на застарілій інформаційній базі, а для поновлення збору достовірної інформації про землю для її оцінки відсутній механізм.

Новим імпульсом у запровадженні в Україні ринку та обігу земельних ділянок повинна бути експертна грошова оцінка земельних ділянок.

Актуальною інформацією, яка найбільш часто застосовується споживачами, є дані обліку кількості та якості земель, що відображають фактичний стан їх використання. Наразі залишається проблема забезпечення сучасними картографічними матеріалами, які б містили повну інформацію про просторове положення об'єктів, їх природний і господарський стан, правовий режим. Зростання ролі землі в суспільстві вимагає підвищення точності її обліку, а для цього повинні бути створені нова картографічна і технічна база.

За останні роки особлива увага звертається на землі населених пунктів, зокрема міст, де активно відбуваються процеси приватизації земель, за рахунок чого поповнюються коштами бюджети місцевих рад. Це обумовлює посилений інтерес до проведення земельно-кадастрових робіт у межах населених пунктів і необхідність глибокого вивчення землевпорядниками закономірностей розвитку міст, містобудівних обмежень та інше.

Однією з передумов запровадження ефективної системи земельно-кадастрових робіт є широке застосування сучасних інформаційних технологій в основному в рамках Програми створення автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру.

Поява вказаних робіт потребує належного вивчення дисципліни "Земельний кадастр", щоб фахівець міг володіти методологією і методикою ведення земельного кадастру, знав питання теорії і закономірностей його розвитку, вмів виконувати весь комплекс земельно-кадастрових робіт.

Однак при вивченні цієї дисципліни існують проблеми, які тісно пов'язані із землевпорядним виробництвом. У першу чергу, це відсутність законодавчого, наукового і нормативного забезпечення створення і функціонування автоматизованої інформаційної системи ведення державного земельного кадастру. По-друге, підготовка кадрів в умовах зростання вимог до технології виконання робіт і якості земельно-кадастрової інформації потребує широкого впровадження в навчальний процес комп'ютерної техніки. Рівень комп'ютеризації навального процесу є ще недостатнім.

Аналіз стану державного земельного кадастру виявив його неадекватність сучасним вимогам земельних відносин. Сьогодні він ще не є тією єдиною системою земельно-кадастрових робіт, яка давала б повну і достовірну інформацію про кожну земельну ділянку, що необхідна в умовах реформування земельних відносин, порушуються і його принципи, а рівень автоматизації дуже низький.

Отже, питання ідентифікації земельних ділянок та встановлення їх місця розташування вимагають глибокого аналізу й оцінки, обґрунтованого методичного забезпечення. Тільки після цього стане можливим запровадження в країні єдиної системи ідентифікаційних номерів земельних ділянок – необхідної умови ефективної обробки інформації й управління нею у відповідній інформаційній системі.

Грошова оцінка земельних ділянок є не тільки підставою для справляння земельного податку та вирішення проблеми формування місцевих бюджетів, але й інструментом регулювання земельних відносин, тому земельно-оціночний

процес потрібно ще розвивати і вдосконалювати як у законодавчому, так і методичному аспектах.

З метою забезпечення сучасними актуальними картографічними матеріалами необхідно створити новий, оновити наявний частково застарілий картографічний матеріал, який би надавав повну інформацію про всі земельні ділянки і точність її одержання.

Доцільно створити єдину систему державної реєстрації нерухомого майна та прав на нього, забезпечити всі чинники для створення і запровадження автоматизованої системи ведення державного земельного кадастру, що зробить її ефективною і динамічною.

Література

1. Горбатович С. М. Концептуальні підходи до розмежування земель державної і комунальної власності / С. М. Горбатович // *Землевпорядний вісник*. – 2003. – № 2. – С. 25–33.
2. Добряк Д. С. Економічний оборот землі в Україні: теорія, методологія і практика / Добряк Д. С., Тихонов А. Г., Паламарчук Л. В. – К.: Урожай, 2005. – 136 с.
3. Державний земельний кадастр: стан і шляхи його вдосконалення: [монографія] / [під ред. д.е.н., проф. М. Г. Ступеня]. – Львів: НВФ "Українські технології", 2005. – 176 с.
4. Хвесик М. А. Інституціональний механізм міського землекористування: сучасний стан та перспективи удосконалення: [монографія] / Хвесик М. А., Голян В. А., Мосійчук Ю. А. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2005. – 208 с.

УДК 338.242 : 628.17

О. В. ЯРОЦЬКА

Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України

ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПРОМИСЛОВОГО ВОДОКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ У ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

Обґрунтовано основні шляхи вдосконалення державного регулювання розвитку системи промислового водокористування в Україні.

Ключові слова: промислове водокористування, державне регулювання, державна політика.

Обоснованы основные пути совершенствования государственного регулирования развития системы промышленного водопользования в Украине.

Ключевые слова: промышленное водопользование, государственное регулирование, государственная политика.

The main ways of improving the system of state regulation of industrial water use in Ukraine substantiated.

Key words: industrial water use, the system of state regulation of industrial water use, state policy.

Оцінка промислової, водогосподарської та екологічної ситуації в Україні вказує на необхідність пошуку нових підходів до державного регулювання системи промислового водокористування з метою збалансованого розвитку промислового виробництва, забезпечення галузей промисловості водними